

AFGØRELSE

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 15. december 2009

om statsstøtte, som Tyskland har ydet i forbindelse med nogle ydelser, som Bayerns dyresundhedstjeneste har leveret (C 24/06 (ex NN 75/2000))

(meddelt under nummer K(2009) 9954)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(2010/178/EU)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med nævnte artikel og under hensyn til disse bemærkninger og

ud fra følgende betragtninger:

(5) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren i sagen blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽²⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte eventuelle bemærkninger dertil.

(6) Kommissionen modtog bemærkninger fra interesserede parter ved brev af 30. oktober 2006, 2. november 2006 og 7. november 2006.

(7) Tyskland fremsatte bemærkninger ved brev af 6. november 2006, 22. januar 2007, 25. juli 2008 og 9. februar 2009.

I. SAGSFORLØB

(1) Kommissionen modtog ved brev af 21. februar 2000 en klage vedrørende foranstaltninger truffet af Bayerns dyresundhedstjeneste (Tiergesundheitsdienst Bayern — »TGD«). Der blev senere modtaget flere breve fra den klagende part om det samme spørgsmål. Statsstøttesagen blev registreret under nr. NN 75/00.

(2) I forbindelse med denne klage sendte Kommissionen flere breve til Tyskland. Som svar på disse breve sendte Tyskland oplysninger ved brev af 4. juli 2000, 22. december 2000, 22. november 2002, 10. april 2003, 1. december 2003 og 27. juni 2005. Den 17. juli 2003 blev der holdt et møde med tyske embedsmænd.

(3) Foranstaltningen er gennemført siden 1974. Til trods for en anmodning herom har det ikke kunnet dokumenteres, at støtten er blevet anmeldt. Derfor blev foranstaltningen opført i registret over ikke-anmeldt statsstøtte.

(4) Ved brev af 7. juli 2006 meddelte Kommissionen Tyskland, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EUF-traktatens artikel 108, stk. 2, ⁽¹⁾ over for den pågældende støtteforanstaltning.

II. BESKRIVELSE

(8) Foranstaltningen er truffet i henhold til artikel 14, stk. 1, i Gesetz zur Förderung der bayerischen Landwirtschaft (»LwFöG«).

(9) Formålet med foranstaltningen er at sikre og forbedre animalske fødevarers hygiejnetilstand.

(10) Støttemodtagerne er landbrugere og fiskere (i det følgende bliver begge grupper benævnt »landbrugere«).

(11) Desuden er Bayerns dyresundhedstjeneste (»TGD«) støttemodtager.

(12) Foranstaltningen finansieres ved hjælp af midler fra delstaten Bayern og den bayerske dyresygekasse (Bayerische Tierseuchenkasse (»BTSK«)).

(13) Selv om foranstaltningerne bliver betegnet som »globale foranstaltninger«, er det kun landbrugere i Bayern, der kan komme i betragtning. Ydermere drejer det sig ifølge de tyske oplysninger om helt specifikke foranstaltninger, der udelukkende er af forebyggende art, og som omfatter mælke- og kødproduktion, svineopdræt, fjerkræ- og fåreopdræt samt fiskeopdræt. Besætningerne

⁽¹⁾ Den 1. december 2009 afløste EUF-traktatens artikel 107 og 108 EF-traktatens artikel 87 og 88. EF-traktatens artikel 87 og 88 og EUF-traktatens artikel 107 og 108 er stort set identiske. I forbindelse med denne afgørelse gælder henvisninger til EUF-traktatens artikel 107 og 108 som henvisninger til EF-traktatens artikel 87 og 88, hvor dette er relevant.

⁽²⁾ EUT C 244 af 11.10.2006, s. 15.

bliver kontrolleret efter et fast program, der tager hensyn til de specielle risici for dyresygdomme og kriterierne for forebyggelse og bekæmpelse af dyresygdomme. De tyske myndigheder har desuden oplyst, at støtten kun ydes til globale foranstaltninger i almenvellets interesse, som er mere vidtgående end de sædvanlige lovbestemmelser, som gælder for de enkelte husdyrbrugere (brev af 6. november 2006, s. 4).

- (14) Der bliver truffet følgende typer foranstaltninger på landbrugsbedrifterne: Løbende overvågning ved hjælp af prøver og forebyggende undersøgelser, prøveudtagning og (laboratorie/screening) undersøgelser, dyrlægerådgivning, udarbejdelse af profylakse- og saneringsplaner og udvikling af vaccinationsprogrammer.
- (15) Ifølge de tyske myndigheders oplysninger danner de tiltag, der er nævnt i betragtning 14, grundlaget for rådgivning af landbrugerne om hensigtsmæssige forebyggende og kurative foranstaltninger. Ifølge de tyske myndigheder indgår ydelser, der normalt tilbydes af praktiserende dyrlæger (fx behandlinger med lægemidler eller forebyggende vaccinationer), dog ikke i disse »globale foranstaltninger«.
- (16) De »globale foranstaltninger« er gratis for landbrugerne. De kan dog ikke selv kræve dem, idet det er TGD, der er ansvarlig for dem, og som selv tager initiativ til dem.
- (17) TGD får udgifterne til foranstaltningerne refunderet af delstaten Bayern. Ifølge artikel 14, stk. 1, andet punktum, i LwFöG refunderer delstaten 50 % af de nødvendige udgifter.
- (18) En yderligere andel af TGD's personale- og driftsudgifter refunderes ved hjælp af andre statsmidler, som kommer fra BTSK (jf. statsstøttesag NN 23/07 N 426/03 og N 81/04). Tilsammen giver det en refusion på helt op til 100 %.
- (19) TGD får følgende ydelser.
- (20) Ifølge LwFöG får TGD kun refunderet halvdelen af de »nødvendige udgifter« ved hjælp af statsmidler. Ifølge de tyske oplysninger kan der dog opnås en refusion på helt op til 100 %.
- (21) TGD har fået støtten siden 1974. Ifølge artikel 15, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93⁽¹⁾ forældes Kommissionens beføjelser til at

kræve tilbagebetaling af støtte efter ti år. Kommissionen indledte proceduren i 2000. På grund af den forældelsesfrist på ti år, der er fastsat i artikel 15, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999, er det kun muligt at gå tilbage til 1990. Derfor vil den støtte, der er udbetalt før dette tidspunkt, ikke blive undersøgt yderligere.

- (22) De budgetdata, som Tyskland har sendt, og som står i bilaget, vedrører derfor betalinger til TGD for at have opfyldt offentlige forpligtelser i perioden 1990-2008.

Begrundelse for indledning af den formelle procedure

- (23) Efter en første undersøgelse var det uklart, om betalingerne over budgettet og betalingerne fra BTSK skaffede TGD en konkurrencefordel.
- (24) Den klagende part påstod desuden, at nogle af de TGD-ansatte dyrlægers klinisk-diagnostiske og terapeutiske (kurative) ydelser blev tilbudt til helt op til 90 % under kostprisen. Det var på dette område, at TGD var erhvervsøkonomisk aktiv.
- (25) Dette var ifølge den klagende part kun muligt, fordi TGD modtog støtte til de »globale foranstaltninger« og dermed blev sat i stand til at tilbyde klinisk-diagnostiske og terapeutiske tjenesteydelser væsentligt billigere end de alment praktiserende dyrlæger, som måtte klare sig uden støtte. Derudover henviste den klagende til, at de TGD-ansatte dyrlæger allerede arbejdede på stedet og dermed lettere fik opgaver og slap for kørselsudgifter.
- (26) I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte⁽²⁾ vurderer Kommissionen altid, om ulovlig statsstøtte er forenelig med det indre marked, på grundlag af de materielle regler i de bestemmelser, som gjaldt på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet. Da proceduren blev indledt, havde Kommissionen ikke tilstrækkeligt med oplysninger til at kunne forvisse sig om, at den støtte, der blev ydet til landbrugerne, var i overensstemmelse med EU's gældende bestemmelser, dvs. rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren og retningslinjerne for behandling af statsstøtte til fiskeri og akvakultur. Kommissionen opfordrede derfor Tyskland til at udlevere de ønskede oplysninger.
- (27) Ved brev af 12. december 2008 anmodede Kommissionen Tyskland om at bekræfte, om den pågældende støtte ville blive ydet efter den 1. januar 2008, og i givet fald om at sende de nødvendige bilag til kontrol

⁽¹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22.

af, om støtten var forenelig med EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til landbrug og skovbrug for 2007-2013 ⁽¹⁾ (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne«), som afløste EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren ⁽²⁾ af 1. februar 2000 (i det følgende benævnt »EF-rammebestemmelserne«) pr. 1. januar 2007, og med retningslinjerne for gennemgang af statsstøtte til fiskeri og akvakultur ⁽³⁾ (i det følgende benævnt »retningslinjerne fra 2008«). Ved brev af 9. februar 2009 meddelte Tyskland, at støtten ville blive ydet til landbruget efter 2008, og sendte de ønskede oplysninger.

III. TYSKLANDS BEMÆRKNINGER

- (28) Tyskland hævdede, at delstaten Bayerns og BTSK's betalinger til gennemførelse af globale foranstaltninger skulle betragtes som kompensation for levering af offentlige ydelser af almen interesse. Tyskland henviste til den retspraksis, ifølge hvilken statslig kompensation for levering af offentlige tjenesteydelser på bestemte betingelser ikke anses for statsstøtte. Foranstaltningerne skal ifølge Tysklands opfattelse derfor ikke betragtes som statsstøtte efter EUF-traktatens artikel 107, stk. 1.
- (29) Tyskland var af den opfattelse, at de globale foranstaltninger var til gavn for dyresundheden og -velfærden og for forbruger- og dyrebekyrdelsen. Derfor var det frem for alt i offentlighedens interesse, at de globale foranstaltninger blev gennemført.
- (30) Ifølge de tyske myndigheder bliver der i forbindelse med gennemførelsen af de globale foranstaltninger erhvervet omfattende viden, som bliver videreformidlet nationalt og internationalt i talrige fagtidsskrifter og videnskabelige foredrag. En væsentlig del af de resultater, der opnås i forbindelse med de globale foranstaltninger, er således tilgængelig for eksperter i EU.
- (31) Ifølge de tyske myndigheder er der ikke leveret kurative ydelser, dvs. ydelser, der normalt tilbydes af praktiserende dyrlæger (fx behandlinger med lægemidler eller forebyggende vaccinationer), i forbindelse med programmet for globale foranstaltninger. Ud over dette subventionerede program udøver TGD også en vis profitorienteret virksomhed (kurative ydelser). Disse tegner sig dog for under 5 % af de samlede dyrlægeydelser. Den profitorienterede virksomhed tegner sig for 2,6-2,85 % af TGD's samlede årsomsætning.
- (32) Det kan udelukkes, at der sker krydssubsidiering på grund af den klare og tydelige adskillelse mellem de »globale foranstaltninger« og den »profitorienterede virksomhed«. Dette sikres ved en meget bekostelig og detaljeret afregningsmetode og ved omfattende kontrol.

IV. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (33) De interesserede parter gentog, at TGD via sine ansatte dyrlæger ikke blot træffer forebyggende foranstaltninger, men også leverer kurative ydelser.
- (34) De interesserede parter påstod ikke, at der umiddelbart ydes finansiel støtte til disse kurative ydelser, men understregede, at TGD kan tilbyde tilsvarende ydelser på væsentligt fordelagtigere betingelser end de alment praktiserende dyrlæger.
- (35) Det blev ikke fastholdt, at støtten til landbrugerne var i strid med rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren eller de gældende lovbestemmelser. Der blev heller ikke stillet spørgsmålstejn ved finansieringen af støtten.

V. VURDERING AF FORANSTALTNINGEN

Vurdering af, om der er tale om støtte til landbrugerne

- (36) Ifølge EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (37) Domstolen har afgjort, at det i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt en statslig foranstaltning skal anses for at være støtte efter EUF-traktatens artikel 107, skal fastlægges, hvorvidt den virksomhed, foranstaltningen er rettet til, opnår en økonomisk fordel, som den ikke ville have opnået under sædvanlige markedsbetingelser ⁽⁴⁾, eller hvorvidt virksomheden derved har kunnet undgå omkostninger, der normalt skulle have været afholdt af virksomhedens egen kapital ⁽⁵⁾.
- (38) Umiddelbart synes disse betingelser at være opfyldt.
- (39) Foranstaltningen finansieres ved hjælp af statsmidler. Den begunstiger visse virksomheder, nemlig de bayerske landbrugere, som modtager de subventionerede tjenesteydelser gratis. Da disse virksomheder fungerer på et marked, hvor der hersker stærk international konkurrence, fordrejer foranstaltningen konkurrencevilkårene, eller den truer med at fordreje dem ⁽⁶⁾; desuden påvirker den handelen mellem medlemsstaterne ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ EUT C 319 af 27.12.2006, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2.

⁽³⁾ EUT C 84 af 3.4.2008, s. 10.

⁽⁴⁾ Dom af 11. juli 1999, sag C-39/94, *SFEI*, Sml. 1996 I, s. 3547, præmis 60.

⁽⁵⁾ Dom af 14. februar 1990, sag C-301/87, *Frankrig mod Kommissionen*, Sml. 1990 I, s. 307, præmis 41.

⁽⁶⁾ Ifølge Domstolens retspraksis er det generelt konkurrencefordrejende, når en finansiel støtte, som ydes af en stat, styrker en virksomheds position i forhold til andre virksomheder, som den konkurrerer med (Dom af 17. september 1980, sag C-730/79, *Philip Morris mod Kommissionen*, Sml. 1980, s. 2671, præmis 11 og 12).

⁽⁷⁾ I 2007 tegnede Tysklands handel med de øvrige medlemsstater med landbrugsprodukter sig for 45 327 mio. EUR (indførsel) og 37 514 mio. EUR (udførsel) (Kilde: Eurostat).

- (40) Derfor må foranstaltningen betragtes som støtte, og EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, finder anvendelse. Følgelig skal det undersøges, om der som undtagelse fra EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, kan dispenseres fra det generelle princip om, at statsstøtte er uforenelig med det indre marked.

Vurdering af, om støtten er lovlig

- (41) De »globale foranstaltninger« for landbrugere (fra 1990) og kompensationerne til TGD for gennemførelsen af de »globale foranstaltninger« i perioden 1990-2004 blev ydet uden at være blevet anmeldt til Kommissionen. De er ulovlige, fordi de blev ydet i strid med EUF-traktatens artikel 108, stk. 3.

Vurdering af, om støtten til landbrugerne i landbrugs- og fiskerisektoren er forenelig med det indre marked

Støtte til bekæmpelse af dyresygdomme

- (42) Forbuddet mod at yde statsstøtte i henhold til EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, gælder dog ikke uden undtagelser. Kommissionen har undersøgt, om en af undtagelserne fra det grundlæggende forbud mod støtte i henhold til EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, kan gøres gældende.
- (43) Undtagelserne i EUF-traktatens artikel 107, stk. 2, der vedrører støtte af social karakter til enkelte forbrugere, støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder, og støtteforanstaltninger for økonomien i visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder, kommer ikke i betragtning i det foreliggende tilfælde.
- (44) Ifølge Kommissionen finder undtagelserne i EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), der vedrører udvikling i bestemte områder, ikke anvendelse på den foreliggende støtteordning, fordi foranstaltningerne ikke kan betragtes som støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse.
- (45) Hvad angår undtagelsen i EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), skal blot anføres, at det i forbindelse med den foreliggende støtte hverken drejer sig om et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller om afhjælpning af en alvorlig forstyrrelse i Forbundsrepublikken Tysklands økonomi. Formålet er heller ikke at fremme kulturen og bevarelsen af kulturarven, jf. EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra d).
- (46) Hverken Tyskland eller nogen af de andre interesserede parter har påberåbt sig de nævnte undtagelser under undersøgelsesproceduren.

- (47) Den eneste undtagelse, der vil kunne tages i betragtning, er derfor den, der er omhandlet i EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra c); ifølge denne bestemmelse kan støtte betragtes som forenelig med det indre marked, hvis formålet med støtten er at fremme udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

- (48) Da det drejer sig om støtte til landbrugere, finder EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til landbrug og skovbrug og retningslinjerne for behandling af statsstøtte til fiskeri og akvakultur anvendelse. Som anført i betragtning 26 undersøger Kommissionen, da disse foranstaltninger er ulovlig statsstøtte, om de er forenelige med det indre marked, på grundlag af de materielle regler i de bestemmelser, som gjaldt på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet.

Støtte ydet til landbruget indtil 2007

- (49) Ifølge Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte finder EF-rammebestemmelserne anvendelse på de foreliggende foranstaltninger, mens den støtte, der blev ydet, før disse EF-rammebestemmelser trådte i kraft (dvs. før den 1. januar 2000), skal vurderes i henhold til Kommissionens arbejdsdokument af 10. november 1986 ⁽¹⁾.
- (50) I EF-rammebestemmelsernes punkt 11.4.1 står der, at »hvis en landbruger mister husdyr som følge af en dyresygdom, eller hvis hans afgrøder bliver angrebet af en plantesygdom, er dette normalt ikke en naturkatastrofe eller en usædvanlig begivenhed i traktatens forstand«.
- (51) I sådanne tilfælde kan støtte til kompensation for de opståede tab og støtte til at forhindre fremtidige tab kun tillades af Kommissionen på grundlag af EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), hvori det er fastsat, at støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner kan betragtes som forenelig med det indre marked, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- (52) Punkt 11 i EF-rammebestemmelserne gælder for den foreliggende støtte til landbrugerne, da foranstaltningerne skal forebygge og bekæmpe dyresygdomme. Kommissionen baserer sin vurdering af støtten til forebyggelse og bekæmpelse af dyresygdomme på punkt 11.4 i EF-rammebestemmelserne. En sådan støtte betragtes som forenelig med EUF-traktatens artikel 107 og 108, hvis følgende betingelser er opfyldt.

⁽¹⁾ Kommissionens arbejdsdokument nr. VI/5934/86 af 10. november 1986.

- (53) Foranstaltningen skal indgå i et EU-program eller et nationalt eller regionalt program for forebyggelse, bekæmpelse eller udryddelse af den pågældende sygdom, jf. punkt 11.4.2 i EF-rammebestemmelserne. Ifølge punkt 11.4.2 i EF-rammebestemmelserne skal der indføres et varslingsystem, der, hvor det er relevant, er kombineret med støtte for at tilskynde enkeltpersoner til frivilligt at deltage i forebyggende foranstaltninger. Deraf følger, at kun sygdomme, der berører de offentlige myndigheder, og ikke foranstaltninger, som det med rimelighed kan kræves, at landbrugerne selv tager ansvaret for, kan omfattes af støtteforanstaltninger.
- (54) Støtteforanstaltningerne bør enten være forebyggende eller kompenserende eller en kombination af begge dele, jf. punkt 11.4.3 i EF-rammebestemmelserne.
- (55) Støtten bør være forenelig med de enkelte bestemmelser i EU's veterinær- og plantesundhedslovgivning, jf. punkt 11.4.4 i EF-rammebestemmelserne.
- (56) Støtten kan udgøre op til 100 % af de faktiske omkostninger, jf. punkt 11.4.5 i EF-rammebestemmelserne. Der må ikke ydes støtte, hvis omkostningerne ved foranstaltningerne ifølge EU-retten skal afholdes af landbrugerne.
- (57) Disse betingelser er opfyldt på følgende måde.
- (58) Foranstaltningerne indgår i et regionalt program (Bayern). Det har til formål at forebygge og bekæmpe dyresygdomme. Dette fremgår af den udtrykkelige målsætning i LwFöG (»at sikre og forbedre animalske fødevarers hygiejnetilstand«) og de gennemførte globale foranstaltninger. Formålet med de undersøgte foranstaltninger er at bekæmpe smitsomme dyresygdomme, herunder faktorielle sygdomme og zoonoser. De skal desuden optimere og reducere anvendelsen af lægemidler. Som de vigtigste sygdomme hos bestemte dyregrupper kan nævnes: hos kvæg og får: zoonoser, Q-feber, paratuberkulose, transmissibel spongiform encephalopati og mastitis; hos svin og fjerkræ: zoonoser, salmonella, Escherichia coli og enteritis. Derudover udvikles og afprøves der metoder og procedurer til påvisning og diagnosticering af virusinfektioner.
- (59) De globale foranstaltninger bidrager til EU's mål, som er at sikre et højt dyresundhedsniveau. Derudover har Kommissionen ikke noget bevis for, at de kan være i strid med EU's veterinærlovgivning.
- (60) Ifølge programmet er støtteintensiteten på højst 100 %. Der ydes ingen støtte i henhold til programmet, hvis landbrugerne ifølge EU-lovgivningen selv skal afholde udgifterne.
- (61) 50 % af udgifterne til de globale foranstaltninger i landbrugs- og fiskerisektoren afholdes af delstaten Bayern. Efter at proceduren var indledt, underrettede Tyskland i sine bemærkninger Kommissionen om, at BTKS afholder en yderligere del af udgifterne. BTKS er et offentligt organ, der finansieres af skattelignende afgifter. Delstaten Bayerns og BTKS's fælles finansiering af støtten er begrænset til 100 % og er i praksis lavere endnu. Kommissionen har flere gange tidligere godkendt, at BTKS finansieres af skattelignende afgifter⁽¹⁾. Derfor ser Kommissionen ingen anledning til at underkaste disse skattelignende afgifter endnu grundig undersøgelse. Hverken den klagende part eller nogen af de andre interesserede parter har anfægtet BTKS's finansieringsmodel (dvs. denne del af finansieringen af støtten).
- (62) EF-rammebestemmelserne er baseret på de samme principper som Kommissionens arbejdsdokument af 10. november 1986. Følgelig gælder den samme vurdering også for den støtte, som blev ydet til landbrugerne fra 1990 til 1999, som også må betragtes som forenelig med disse principper. Statsstøtten kan derfor betragtes som forenelig med det indre marked.
- Støtte ydet til landbruget fra 2007*
- (63) Hvad angår situationen efter 2007, så betragter Kommissionen ifølge punkt 133 i rammebestemmelserne statsstøtte til bekæmpelse af dyre- og plantesygdomme som forenelig med EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), hvis den opfylder betingelserne i artikel 10 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1857/2006 af 15. december 2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med produktion af landbrugsprodukter, og om ændring af forordning (EF) nr. 70/2001⁽²⁾. I den sammenhæng skal der kun tages hensyn til sygdomsforebyggende foranstaltninger, da der ikke ydes støtte til kurative foranstaltninger eller kompensation for tab.
- (64) Indbefatter støtten til landbrugerne rådgivningsudgifter, drejer det sig om teknisk bistand som omhandlet i punkt 103 i rammebestemmelserne. Følgelig betragter Kommissionen statsstøtte til teknisk bistand som forenelig med EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), hvis betingelserne i artikel 15 i forordning (EF) nr. 1857/2006 er opfyldt.
- (65) Ifølge artikel 10 i forordning (EF) nr. 1857/2006 er støtte lovlig i følgende tilfælde.

⁽¹⁾ Jf. Statsstøttesag NN 23/97, N 426/03 og N 81/04 (endnu i kraft).

⁽²⁾ EUT L 358 af 16.12.2006, s. 3.

- (66) Støtte som kompensation for landbrugeres omkostninger til forebyggelse og bekæmpelse af dyre- og plantesygdomme og skadedyrsangreb i form af udgifter til sundhedskontrol, prøver og andre undersøgelser, indkøb og anvendelse af vacciner, medicin og plantebeskyttelsesmidler, slagtning og destruktion af dyr og destruktion af afgrøder er forenelig med det indre marked. Støtten skal ydes i form af op til 100 % subsidierede tjenesteydelser og må ikke omfatte direkte betaling af penge til producenter (artikel 10, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1857/2006).
- (67) Beløb, der eventuelt er modtaget under forsikringsordninger, og udgifter, det ikke har været nødvendigt at afholde som følge af sygdommen, skal trækkes fra støtteberettigede udgifter eller tab (artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1857/2006).
- (68) Betalingerne skal vedrøre sygdomme eller skadegørere, for hvilke der er fastsat EU-bestemmelser eller nationale forskrifter, det være sig i form af love eller administrative bestemmelser. Betalingerne skal således indgå som led i et offentligt program for forebyggelse, bekæmpelse eller udryddelse af den pågældende sygdom eller skadegører på EU-plan, nationalt plan eller regionalt plan. Sygdommene eller skadegørerne skal klart identificeres i programmet, som også skal indeholde en beskrivelse af de pågældende foranstaltninger (artikel 10, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1857/2006).
- (69) Støtten må ikke vedrøre en sygdom, for hvilken der i EU-bestemmelserne er fastsat særlige afgifter for kontrolforanstaltninger, eller foranstaltninger, for hvilke det i EU-bestemmelserne er fastsat, at udgifterne til sådanne foranstaltninger skal bæres af landbrugsbedriften, medmindre udgifterne til sådanne støtteforanstaltninger helt dækkes af obligatoriske producentafgifter (artikel 10, stk. 5 og 6, i forordning (EF) nr. 1857/2006).
- (70) For så vidt angår dyresygdomme, skal støtten ydes for sygdomme, som er opført på en liste, der er opstillet af Verdensdyresundhedsorganisationen og/eller i bilaget til Rådets beslutning 90/424/EØF af 26. juni 1990 om visse udgifter på veterinærområdet ⁽¹⁾ (artikel 10, stk. 7, i forordning (EF) nr. 1857/2006).
- (71) Støtteordningerne skal indføres senest tre år efter, at udgifterne eller tabet er opstået. Støtten skal udbetales senest fire år efter, at udgifterne eller tabet er opstået (artikel 10, stk. 8, i forordning (EF) nr. 1857/2006).
- (72) Disse betingelser er opfyldt på følgende måde:
- (73) Som nævnt i betragtning 14 omfatter støtten forskellige foranstaltninger (løbende overvågning, prøveudtagning og (laboratorie/screening)undersøgelser, dyrlægerådgivning, udarbejdelse af profylakse- og saneringsplaner og udvikling af vaccinationsprogrammer), der umiddelbart har til formål at forebygge sygdomme. Ved brev af 9. februar 2009 bekræftede Tyskland, at støtten ydes i form af subventionerede tjenesteydelser. Derfor er støtten til disse udgifter tilladt i henhold til artikel 10, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1857/2006.
- (74) For så vidt angår projekter, der har med dyresygdomme at gøre, bekræftede Tyskland ved brev af 9. februar 2009, at de pågældende sygdomme er opført på Verdensdyresundhedsorganisationens liste og/eller i bilaget til beslutning 90/424/EØF.
- (75) Artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1857/2006 er ikke relevant, da der kun ydes støtte til forebyggende foranstaltninger.
- (76) Hvis det drejer sig om bestemte sygdomme, gives støtten som led i et regionalt program, hvori sygdommen og de pågældende foranstaltninger er klart identificeret. Betingelserne i artikel 10, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1857/2006 er derfor opfyldt.
- (77) Der ydes ikke støtte til udgifter, der ifølge EU-bestemmelserne skal afholdes af landbrugerne selv. Betingelserne i artikel 10, stk. 5 og 6, i forordning (EF) nr. 1857/2006 er derfor opfyldt.
- (78) Udgifter, der er opstået, før tjenesteydelserne blev leveret, er ikke støtteberettigede. Betingelserne i artikel 10, stk. 8, i forordning (EF) nr. 1857/2006 er derfor opfyldt.
- (79) Tyskland har ikke udelukket muligheden for, at de foranstaltninger, der er nævnt i betragtning 14, også kan vedrøre andre dyresundhedsaspekter end specielle og klart identificerede sygdomme eller skadegørere (fx produktionshygiejne). I så fald vil der være tale om rådgivning, hvor anbefalinger og planer tilpasses bestemte landbrugeres eller grupper af landbrugeres situation.
- (80) I henhold til artikel 15, stk. 2, litra c), i forordning (EF) nr. 1857/2006 kan der ydes støtte til dækning af gebyrer for konsulenttjenesteydelser leveret af tredjemand, der hverken må være varige eller regelmæssige eller vedrøre

⁽¹⁾ EFT L 224 af 18.8.1990, s. 19.

virksomhedens normale driftsudgifter såsom løbende skatterådgivning, regelmæssig juridisk rådgivning eller reklame. Ifølge artikel 15, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1857/2006 kan støtten dække disse omkostninger 100 % og skal ydes i form af subsidierede tjenesteydelser.

(81) Disse betingelser er opfyldt på følgende måde:

(82) Af de dokumenter, som Tyskland har fremlagt (jf. betragtning 14), fremgår det, at de subventionerede konsulenttjenester blev givet i form af projekter i forbindelse med specielle, punktuelle dyresundhedsspørgsmål af almen interesse. Selv om der til nogle foranstaltninger kan kræves løbende overvågning eller regelmæssige prøver, synes disse at være knyttet til det pågældende projekt og ikke at udgøre en rutinemæssig, løbende veterinær- eller kvalitetskontrol af dyrebestanden. Udgifterne til disse foranstaltninger kan heller ikke betragtes som normale driftsudgifter, jf. artikel 15, stk. 2, litra c), forordning (EF) nr. 1857/2006, da udgifterne til rutinemæssige dyrlægebesøg i profylakse- og behandlingsøjemed ikke er støtteberettigede. Hele støtten ydes i form af subventionerede tjenesteydelser og må højst udgøre 100 % af de støtteberettigede udgifter. Statsstøtten kan derfor betragtes som forenelig med det indre marked.

Støtte ydet til fiskeopdræt

(83) Foranstaltningerne blev også gennemført inden for fiskeopdræt. I retningslinjerne for gennemgangen af statsstøtte til fiskeri og akvakultur fra 1988, 1992, 1994, 1997 og 2001, der svarer til rammebestemmelserne, er der fastsat følgende kriterier for, om statsstøtte på veterinær- og sundhedsområdet er forenelig med det indre marked⁽¹⁾: Myndighederne skal gribe ind over for en sygdom, således at det sikres, at der handles i offentlighedens og ikke kun i enkeltpersoners interesse. Formålet med støtteforanstaltningerne skal enten være at forebygge eller udbetale erstatning eller en blanding heraf. TGD fik af delstaten Bayern til opgave at forestå foranstaltningerne og gennemfører dem selvstændigt som allerede nævnt i betragtning 16 i en anden sammenhæng. Foranstaltningerne er forebyggende. Af den årsag kan statsstøtten betragtes som forenelig med det indre marked.

(84) Den statsstøtte, der blev ydet fra 1. november 2004 til 31. marts 2008, vurderes i hvert enkelt tilfælde i henhold til punkt 3.10 i retningslinjerne for behandling af statsstøtte til fiskeri og akvakultur⁽²⁾ (i det følgende benævnt »retningslinjerne fra 2004«), der henviser til artikel 4 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1595/2004⁽³⁾, som igen henviser til artikel 15, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2792/1999 af 17. december 1999 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet⁽⁴⁾. I henhold til punkt 3.1, andet afsnit, i retningslinjerne fra 2004 er denne statsstøtte forenelig med det indre marked og i overensstemmelse med konkurrencepolitikken og den fælles fiskeripolitikks målsætninger, således som de fremgår af forordning (EF) nr. 2371/2002⁽⁵⁾ og (EF) nr. 2792/1999: Ifølge artikel 15, stk. 2, i forordning (EF) nr. 2792/1999 kan der ydes støtte til foranstaltninger af kollektiv interesse, som går ud over, hvad der normalt henhører under det private erhvervsliv. I artikel 15, stk. 3, litra e) og l), er der nævnt eksempler på sådanne foranstaltninger. Kommissionen noterer sig for det første, at formålet med de »globale foranstaltninger« er i overensstemmelse med målsætningerne i disse eksempler. For det andet gennemfører TGD foranstaltningerne på eget initiativ og ikke på landbrugernes begæring. Desuden ville landbrugerne ikke ubetinget have iværksat foranstaltningerne på almindelige markedsvilkår, jf. punkt 3.4 i retningslinjerne fra 2004. Endelig medfører disse foranstaltninger også varige forbedringer for erhvervet, jf. punkt 3.5 i retningslinjerne fra 2004.

(85) Ved brev af 9. februar 2009 bekræftede Tyskland, at der stadig ydes støtte til landbrugssektoren og gav eksempler på typiske projekter. I disse eksempler blev der ikke nævnt nogen fiskeriprojekter. Da det imidlertid ikke er udelukket, at der vil blive ydet støtte til fiskeopdræt efter den 1. april 2008, skal det undersøges, om støtten vil være forenelig med de bestemmelser, der gælder i landbrugs- og fiskerisektoren efter dette tidspunkt. Med hensyn til støtte, der er omfattet af andre bestemmelser, henvises der i punkt 4.2 i retningslinjerne fra 2008 til betingelserne i nævnte bestemmelser, i det foreliggende tilfælde betingelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 736/2008 af 22. juli 2008 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer⁽⁶⁾. I forbindelse med støtte til veterinærforanstaltninger finder artikel 14 i forordning (EF) nr. 736/2008 anvendelse. Ifølge denne artikel er støtte til veterinærforanstaltninger forenelig med det indre marked, hvis betingelserne i artikel 28 og 32 i Rådets forordning (EF) nr.

⁽¹⁾ Jf. punkt E i retningslinjer for gennemgangen af statsstøtte til fiskeri og akvakultur fra 1988 (EFT C 313 af 8.12.1988, s. 21); punkt 2.5 i retningslinjerne fra 1992 (EFT C 152 af 17.6.1992, s. 2); punkt 2.9 i retningslinjerne fra 1994 (EFT C 260 af 17.9.1994, s. 3); punkt 2.9 i retningslinjerne fra 1997 (EFT C 100 af 27.3.1997, s. 12); punkt 2.8 i retningslinjerne fra 2001 (EFT C 19 af 20.1.2001, s. 7).

⁽²⁾ EUT C 229 af 14.9.2004, s. 5.

⁽³⁾ EUT L 291 af 14.9.2004, s. 3.

⁽⁴⁾ EFT L 337 af 30.12.1999, s. 10.

⁽⁵⁾ EFT L 358 af 31.12.2002, s. 59.

⁽⁶⁾ EUT L 201 af 30.7.2008, s. 16.

1198/2006 ⁽¹⁾ og artikel 12 i Kommissionens forordning (EF) nr. 498/2007 ⁽²⁾ er opfyldt. Hvad angår den foreliggende støtte, er betingelserne i disse forordninger og de generelle principper i punkt 3 i retningslinjerne fra 2008 indholdsmæssigt de samme som i de bestemmelser, der gælder for støtte, der blev ydet før den 1. april 2008. Derfor kan vurderingen af støtten også gælde den støtte, som er ydet efter den 1. april 2008. Da den støtte, der blev ydet før den 1. april 2008, er forenelig med de gældende bestemmelser, og da støtten og den måde, den blev ydet på efter den 1. april 2008, er uændret, er Kommissionen nået frem til den konklusion, at støtten opfylder betingelserne i de bestemmelser, som gælder for fiskeri og akvakultur.

- (86) Det fremgår af ovenstående, at den statsstøtte, der er ydet til landbrugerne som led i den undersøgte foranstaltning, opfylder de betingelser, som er fastlagt i de gældende EU-bestemmelser for landbrug og fiskeri. I den forbindelse hæfter Kommissionen sig ved, at hverken den klagende part eller de øvrige interesserede parter har dokumenteret, at EU-bestemmelserne er overtrådt. Derfor kan statsstøtten betragtes som forenelig med det indre marked.

Vurdering af, om der er tale om støtte til TGD

- (87) For at der kan være tale om statsstøtte, skal en foranstaltning give støttemodtagerne en fordel.
- (88) Af Domstolens retspraksis fremgår det, at en kompensation for at levere offentlige tjenesteydelser ikke kan betragtes som statsstøtte efter EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, hvis bestemte betingelser er opfyldt ⁽³⁾. Er disse betingelser ikke opfyldt, men er de generelle betingelser for anvendelsen af EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, opfyldt, betragtes kompensationen som statsstøtte.
- (89) I Altmark-dommen fastslog Domstolen, på hvilke betingelser en kompensation for at levere offentlige tjenesteydelser ikke betragtes som statsstøtte (punkt 3):
- »a) For det første skal den begunstigede virksomhed faktisk have fået pålagt at opfylde forpligtelser til offentlig tjeneste, og disse forpligtelser skal være klart defineret.
- b) For det andet skal de kriterier, der er grundlaget for beregningen af kompensationen, være fastlagt på forhånd på en objektiv og gennemsigtig måde ...
- c) Kompensationen må for det tredje ikke overstige, hvad der er nødvendigt for helt eller delvis at dække

de udgifter, der er afholdt ved opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste, idet der skal tages hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af forpligtelserne.

- d) Når udvælgelsen af den virksomhed, der skal overdrages en forpligtelse til offentlig tjeneste, i et konkret tilfælde ikke gennemføres inden for rammerne af en procedure for tildeling af offentlige kontrakter, som giver mulighed for at udvælge den ansøger, der kan levere de pågældende ydelser til de laveste omkostninger for samfundet, skal størrelsen af den nødvendige kompensation for det fjerde fastlægges på grundlag af en analyse af de omkostninger, som en gennemsnitsvirksomhed, der er veldrevet og tilstrækkeligt udstyret ... til at kunne opfylde de stillede krav til den offentlige tjeneste, ville have ved at opfylde forpligtelserne, idet der skal tages hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af forpligtelserne«.

- (90) Er disse fire betingelser opfyldt, betragtes en kompensation for levering af offentlige tjenesteydelser ikke som statsstøtte, således at EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, og artikel 108 ikke finder anvendelse. Overholder medlemsstaterne ikke disse betingelser, og er de generelle betingelser for at anvende EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, opfyldt, betragtes kompensationen for levering af offentlige tjenesteydelser som statsstøtte, som Kommissionen skal underrettes om i henhold til EUF-traktatens artikel 108, stk. 3.

- (91) Da proceduren blev indledt, var der især tvivl om, hvorvidt betingelserne i litra c) og d) var opfyldt.

- (92) Med hensyn til betingelsen i litra a) henviser Kommissionen til, at artikel 14, stk. 1, i LwFöG indeholder en bestemmelse om en forpligtelse til offentlig tjeneste, idet der opstilles et klart mål (sund ernæring) og gives anvisninger på (land- og skovbrugsprodukter af høj kvalitet), hvordan dette mål kan nås ved hjælp af en række foranstaltninger (jf. betragtning 14). TGD skal ifølge sine vedtægter fremme og sikre dyresundheden, for at der kan blive produceret sundhedsmæssigt upåklagelige animalske fødevarer, og for at beskytte både forbrugere og dyr. For at nå dette mål bruger TGD sit eget personale og sine egne anlæg. De foranstaltninger, TGD gennemfører, er reguleret i aftale nr. R1-4010/1393 fra 1974 og i rammeaftale nr. T-7482-100 af 13. juli 1993, der er indgået mellem delstaten Bayern og TGD. De nærmere enkeltheder bliver fastlagt hvert år ved årlige aftaler og administrative beslutninger.

- (93) Med hensyn til betingelsen i litra b) må det fastslås, at de enkelte aktiviteter blev fastsat på forhånd, og at den finansielle kompensation blev beregnet ved hjælp af et punktsystem på grundlag af det forventede tids- og udgiftsforbrug. I de følgende år blev der fulgt samme

⁽¹⁾ EUT L 223 af 15.8.2006, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 120 af 10.5.2007, s. 1.

⁽³⁾ Dom af 24. juli 2003, sag C-280/00, *Altmark*, Sml. 2003 I, s. 7747, og dom af 27. november 2003, forenede sager C-34/01 til C-38/01, *Enirisorse*, sml. 2003 I, s. 4243.

fremgangsmåde i forbindelse med nytilkommende tjenesteydelser. I øvrigt gøres der opmærksom på, at TGD's virksomhed blev revideret og godkendt af Bayerns statsrevision (Bayerischer Oberster Rechnungshof). Derudover er regnskaberne for den periode, som denne beslutning dækker, blevet revideret og godkendt af uafhængige revisionsfirmaer.

- (94) Med hensyn til betingelsen i litra c) har Tyskland udleveret oplysninger, hvoraf det fremgår, at kompensationen ikke har oversteget udgifterne til at opfylde forpligtelserne til offentlig tjeneste (jf. bilaget). Faktisk viser tallene, at TGD ikke opnåede nogen fortjeneste fra 1990 til 2004. Udgifterne til de globale foranstaltninger beregnes på grundlag af et punktsystem, hvor et punkt svarer til en bestemt værdi i euro. Denne beregningsmetode blev udviklet efter initiativ fra Bayerns statsrevision. Den kan sammenlignes med den metode, der anvendes til afregning af ydelser inden for humanmedicin. Tyskland har meddelt, at den beregningsmetode, der har været anvendt siden 2002, opfylder kravene i Kommissionens direktiv 2005/52/EF⁽¹⁾.

- (95) Med hensyn til betingelsen i litra d) overdrog Bayern efter et offentligt udbud pr. 1. januar 2005 ansvaret for at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste til TGD. Efter drøftelser med Kommissionen indledte Bayern udbudsproceduren ved på EU-plan at indkalde tilbud på en servicekontrakt om »Projektierte Maßnahmen im Bereich der Tiergesundheit landwirtschaftlicher Nutztiere in Bayern« i juni 2004. Udgifterne til de samlede foranstaltninger blev anslået til 8 mio. EUR for en periode på fem år. Udbuddet blev offentliggjort i bilaget til *Den Europæiske Unions Tidende* (S-udgaven)⁽²⁾ og i Bayerns lovtidende (Bayerisches Gesetz- und Verordnungsblatt). Der var tre bydende, der deltog i udbuddet. Femårskontrakten gik til TGD, da TGD kunne levere de ønskede tjenesteydelser billigst. I 2009 blev der indledt en ny udbudsprocedure.

- (96) Hvad angår det andet alternativ i betingelsen i litra d), så har Tyskland indrømmet, at der for perioden frem til 31. december 2004 ikke kunne nævnes en normal virksomhed, som helt kunne sammenlignes med TGD.

- (97) Tyskland har derfor ikke dokumenteret, at den kompensation, der blev udbetalt til TGD i perioden 1990-2004, blev beregnet på grundlag af en analyse af de omkostninger, som en veldrevet gennemsnitsvirksomhed ville have ved at opfylde forpligtelserne. Derfor kan det

konkluderes, at den pågældende foranstaltning frem til den 31. december 2004 gav TGD en økonomisk fordel efter EUF-traktatens artikel 107, stk. 1.

- (98) Den årlige kompensation, som TGD fik fra 1990-2004, betragtes derfor som statsstøtte efter EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, mens den årlige kompensation fra den 1. januar 2005, som blev ydet på grundlag af et offentligt udbud, er i overensstemmelse med alle betingelserne i Altmark-dommen og derfor ikke betragtes som statsstøtte til TGD. I den forbindelse tager Kommissionen til efterretning, at det fremgår af de fremsendte tyske bilag, at betalingerne til TGD fra 1. januar 2005 til udgangen af 2008 ikke dækkede alle udgifterne til de globale foranstaltninger.
- (99) Der er ikke fremsat nogen særlig klage eller bemærkninger fra andre interesserede parter med hensyn til, om betingelserne i Altmark-dommen er opfyldt.

Vurdering af, om støtten er forenelig med EUF-traktatens artikel 106, stk. 2

- (100) For at vurdere, om den kompensation, som TGD har modtaget for at opfylde forpligtelserne til offentlige tjenesteydelser, er forenelig med EUF-traktaten, gås der ud fra de materielle regler i de bestemmelser, som gjaldt på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet.
- (101) I henhold til Kommissionens meddelelse om forsyningspligtigheder i Europa⁽³⁾ (i det følgende benævnt »meddelelsen«), der ifølge punkt 26, litra b), i fællesskabsrammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste⁽⁴⁾ finder anvendelse på støtte, der ikke er anmeldt, skal spørgsmålet om statslig kompensation vurderes på grundlag af følgende tre principper:

— neutralitet med hensyn til de tjenesteudbydende virksomheders offentlige eller private status

— medlemsstaternes frihed til at definere, hvad de forstår ved offentlige tjenesteydelser

— proportionalitet, dvs. krav om, at konkurrencerestriktioner og indskrænkninger af det indre markeds friheder er begrænset til, hvad der er strengt nødvendigt for at sikre en effektiv opfyldelse af forsyningspligten.

⁽¹⁾ EUT L 234 af 10.9.2005, s. 9.

⁽²⁾ 2004/S 112-09421.

⁽³⁾ EFT C 17 af 19.1.2001, s. 4.

⁽⁴⁾ EUT C 297 af 29.11.2005, s. 4.

- (102) Med det første princip, neutralitet, menes, at Kommissionen ikke fastsætter, om forsyningspligtigheder skal leveres af offentlige eller private virksomheder. At dette princip er overholdt drages ikke i tvivl i det foreliggende tilfælde.
- (103) Ved medlemsstaternes frihed til at definere, hvad de forstår ved offentlige tjenesteydelser, forstås, at det først og fremmest er medlemsstaterne, der er ansvarlige for at definere, hvad der skal betragtes som tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, med udgangspunkt i de særlige forhold, der kendetegner foranstaltningen. Med hensyn til denne definition griber Kommissionen kun ind i tilfælde af misbrug eller åbenbare fejl. Undtagelserne i EUF-traktatens artikel 106, stk. 2, kan dog kun anvendes i hvert enkelt tilfælde, hvis forsyningspligten er klart defineret og udtrykkeligt overdraget ved en myndighedsakt (herunder kontrakter). Dette er nødvendigt af hensyn til retssikkerheden og åbenheden over for offentligheden og væsentligt, for at Kommissionen kan undersøge, om proportionalitetsprincippet er overholdt.
- (104) De globale foranstaltninger, som TGD fik til opgave at gennemføre, kan betragtes som tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse og var klart defineret og blev overdraget til TGD, jf. betragtning 92.
- (105) I lyset af proportionalitetsprincippet skal EUF-traktatens artikel 106, stk. 2, fortolkes således, at de midler, der anvendes til at opfylde forsyningspligten, ikke må fordreje handelen unødigt og ikke må overstige, hvad der er strengt nødvendigt for at opfylde forsyningspligten. Ifølge punkt 26 i meddelelsen og Domstolens retspraksis på daværende tidspunkt må compensationen ikke overstige nettomeromkostningerne forbundet med den opgave, der er overdraget. Der skal være garanti for, at tjenesteydelserne af almindelig interesse leveres, og at de virksomheder, som har fået overdraget opgaven, er i stand til at afholde de ekstraomkostninger, der er forbundet med opgaven.
- (106) I det foreliggende tilfælde er det derfor nødvendigt at beregne TGD's nettomeromkostninger ved at levere de offentlige tjenesteydelser (globale foranstaltninger) i henhold til begge aftaler, og dernæst at sammenholde resultatet med statsstøtten. Overstiger den compensation, TGD har fået udbetalt, ikke meromkostningerne som følge af forsyningspligten, kan proportionalitetsprincippet anses for overholdt.
- (107) I den pågældende periode fra 1990-2004 oversteg meromkostningerne forbundet med de globale foranstaltninger den støtte, som TGD modtog, hvilket fremgår af bilaget til denne afgørelse.
- (108) Derfor gav de betalinger, som TGD modtog for de globale foranstaltninger, som denne afgørelse omhandler, ikke anledning til overkompensation for TGD's meromkostninger i forbindelse med disse foranstaltninger.
- (109) På grundlag af ovenstående betragtes den compensation, som TGD i perioden 1990-2004 fik for at levere offentlige tjenesteydelser, som statsstøtte efter EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, som er forenelig med EUF-traktatens artikel 106, stk. 2.
- (110) Kommissionen fastholder i den forbindelse, at det er vanskeligt at se, hvordan den statslige compensation, der ikke engang dækkede de samlede meromkostninger ved forsyningspligten, kunne være blevet anvendt til at subventionere TGD's profitorienterede virksomhed, således som den klagende part påstår. Derudover kunne hverken den klagende part eller nogen af de andre interesserede parter bevise klagerens påstand om, at de dyrlæger, der var ansat hos TGD, tilbød klinisk-diagnostiske og terapeutiske ydelser til helt op til 90 % under kostprisen.
- (111) På grund af denne påstand underkastede Tyskland TGD en særlig undersøgelse. Der blev ikke fundet nogen eksempler, der bekræfter denne påstand. De tyske myndigheder har derfor bedt om at blive orienteret, hvis der skulle dukke konkrete oplysninger op, så de kan undersøge hvert enkelt tilfælde.
- (112) Kommissionen fastholder også, at det bayerske dyrlægekammer (Bayerische Landestierärztekammer) og den bayerske afdeling af forbundsforeningen af praktiserende dyrlæger (Bundesverband praktizierender Tierärzte — Landesverband Bayern) støtter TGD's arbejde, herunder dens profitorienterede virksomhed.

VI. KONKLUSIONER

- (113) Kommissionen fastslår, at Tyskland har ydet den pågældende støtte i strid med EUF-traktatens artikel 108, stk. 3.
- (114) Kommissionen er dog på grundlag af vurderingen nået frem til den konklusion, at den statsstøtte, der er ydet i form af »globale foranstaltninger« til fordel for landbrugere (fra 1990), jf. betragtning 13 og 14, og den statslige compensation, som TGD har fået for at levere offentlige tjenesteydelser i perioden 1990-2004, jf. betragtning 17 og 18, er forenelig med EUF-traktaten. Som anført kan en del af betalingerne slet ikke betragtes som statsstøtte. Den årlige compensation, der er nævnt i betragtning 17 og 18, og som TGD har modtaget siden den 1. januar 2005 for at levere offentlige tjenesteydelser, opfylder alle de betingelser, der er nævnt i Altmark-dommen, og betragtes derfor ikke som statsstøtte —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den støtte, som Tyskland har ydet i form af globale foranstaltninger til fordel for landbrugere og fiskere, er forenelig med det indre marked.

Den støtte, som Tyskland har ydet til dyresundhedstjenesten i perioden 1990-2004 i form af kompensation for dyresundhedstjenestens gennemførelse af de »globale foranstaltninger«, er forenelig med det indre marked.

Den kompensation, som dyresundhedstjenesten har modtaget siden den 1. januar 2005 for at gennemføre de »globale foranstaltninger«, betragtes ikke som støtte efter EUF-traktatens artikel 107, stk. 1.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. december 2009.

På Kommissionens vegne

Mariann FISCHER BOEL

Medlem af Kommissionen

BILAG

År	Udgifter til de globale foranstaltninger	Delstaten Bayerns betalinger (LwFöG)	Den bayerske dyresygekasses betalinger	Delstaten Bayerns og den bayerske dyresygekasses betalinger	Betalingernes samlede andel af udgifterne til de globale foranstaltninger (%)
1990	7 676,94	3 059,57	4 588,84	7 648,42	99,63
1991	6 992,48	3 127,06	3 711,98	6 839,04	97,81
1992	8 953,42	3 203,55	4 588,84	7 792,40	87,03
1993	9 063,52	3 361,03	4 679,34	8 040,37	88,71
1994	9 547,05	3 496,01	4 588,84	8 084,85	84,68
1995	8 392,14	3 554,50	4 588,84	8 143,35	97,04
1996	8 336,35	3 599,49	4 588,84	8 188,34	98,22
1997	8 620,18	3 361,23	4 486,59	7 847,82	91,04
1998	8 613,61	3 310,10	4 397,11	7 707,21	89,48
1999	8 280,91	3 419,52	4 397,11	7 816,63	94,39
2000	9 267,13	3 419,52	4 453,35	7 872,87	84,95
2001	8 471,71	3 419,52	4 448,24	7 867,76	92,87
2002	10 002,90	3 890,00	4 453,35	8 343,35	83,41
2003	9 953,20	3 722,00	4 614,73	8 336,73	83,78
2004	8 415,84	2 807,47	4 496,00	7 303,47	86,78
2005	9 439,37	3 200,00	4 021,00	7 221,00	76,50
2006	8 608,75	2 730,00	4 021,00	6 751,00	78,42
2007	9 084,88	3 130,00	4 021,00	7 151,00	78,71
2008	9 047,96	3 080,00	4 086,00	7 166,00	79,20